Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې:

||||||||||||||||||||||||||||||

کتاب نوم: د ازمېښت ډولۍ

لیکوال: اجمل اټك یوسفزی

د کمپیوټر چارې: ذبیح الله "وردګ"

خپرندونه ټولنه: خښې کولتوي - ټولنه

چاپځی: پېښور

شمېر: 500 ټوکه

نېټه: 1378 لږم

د بیا خپریدا واك یې له نوموړې ټولنې سره خوندي دی.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالـــۍ!

هغو مېندو ته چې د زمريو په څېر اتل بچي يې زېږولي او هغو پاك لمنو پښتنو پېغلو ته چې :

چا يې پلو ليدلی نه و

اوس د جمرود په غاښي ځي سرتور سرونه

ستا د مزاج علاج په طب او فلسفه کې نشته

که د کامې شي، د بلخ نه ابن سينا به څه کړم

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

ستغ شمشاد او د تنګاکو پنې

دا د عالم، شاعر او قلموال ارواښاد شهيد محمد موسی شفيق د قلم د ځيګر وينه ده. چې له \"پېغامه\" يې څڅېدلې او ما د خپلو دغو يو څو کرښو د توريو لپاره ځکه بنسټ کړه، چې شهيد شفيق پکې د شاعرانه تعلی پرځای ځانګړې سيمې ته له نه انتساب او تړاو سره سره يې يوه سيمه ييزه يا کامه واله تعلی کړې ده شفيق شهيد وايي :

دا خو لا حکيم او نباض ابن سينا د بلخ و که د هغې کامې هم شي، چې د مراد علي صاحبزاده، علامه غلام نبي کاموي، مولوي محمد ابراهيم کاموي، مولينا خادم (د کامې د يونان اپلاتون) او ... نورو پوهانو، روحانيونو، قلموالو او شاعرانو زانګو راغلې ده، (زما محبوبې!) هم به دې خوك د دې تنکي او نازك مزاج درملنه ونه کړای شي .

خبره ټوله د کامې راغله او پر ما باندې د ليك پور هم د داسې يوه کامه وال دی، چې کاشکې يا دی کامه وال نه وای او يا د کامې ورېښمينې ورمې زما زانګو نه وای؛ نو د دغه تنکي کامه وال قلموال پرتنسته او بوده به مې ښه په ارت مټ او د نقاد د تقدد جراحۍ له انديښنې پرته د خپل رنځرې قلم د ځېښلې وينې رنګ وچ کړی وای، خو هغه وای چې توکل نر دی او انديښنه ښځه .

او دهغه چا په باب د قلم نيلي ته پونده ورکوم، چې د خپلې هغې بدمرغه او سياست ځپلې ټولنې يو استازی قلموال دی، چې د قلم، کتاب، ادب او فرهنګ مخ پکې د سياستونو دوه لسيزو څپېړو داسې سور اړولی، چې شين هم شو، خو مخسوری نه شو او پرله پسې او ناستومانه فرهنګي تنده او لېوالتيا يې دا انځور وي. چې لکه د همدغه کلتوري ناخوالو درملنې ته چې سرپر زنګانه وي. چې زه يې په دې منګ کې د ادبي پرمخيون په لوبغالي کې دومره ګړندۍ وده يوازې له خپلې ژبې او فرهنګ سره د لېونۍ او سپېڅلۍ مينې له برکته بولم او وراشه (دليل) يې هغه راوړم چې ارواښاد پوهاند رشتين چې د کوربه توب پر وخت په جلال کوټ کې يوه هندوستاني پښتوپال (پرګومان) \"منوهرسنګ بترا\" ته ويلي وو .

"\مونږ چې ستا دومره درناوی کوو، دا د پښتو له برکته دی، ګنګ جلال کوټ له هندوانو ډك دی."\

احمل يوسفزی له پښتو سره سياسي مينه په وينه کې راوړې او د چا خبره په ميراث کې ورته پاتې ده، خو د پښتو ادبي فرهنګي پېريان پرې د مولينا خادم او شهيد شفيق، د کامې له \"فاقه\" راغلي دي .

اجمل يوسفزی په لږ مهال کې د ادبي هڅو د يون (سفر) ستوماني د طالبي چارواکۍ په پړاو کې وايسته، يعنې وده يې د ادب له کاله پيل شوه او د نامه او شهرت سر يې د طالبانو د باور له ګرېوانه راووت، چګې په دواړو برخو کې پرې زمونږ باور دی، چې خپله لار به نه ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library
Downloaded from: ketabton.com

دلته چې تاسې زما کومې ګډې وډې پر کوم اثر لولئ، دا د هغه د لومړني اثر په توګه د ده د زېږني (ایجادي) ادب د امېل یو څو لاړونه دي، چې خپلو لوستوالو ته يې د لنډو کیسو په تار پیلي دي، ښې دي که بدې، زه پرې د خپلې ځېړنې خوندیتوب بل وخت ته پرېږدم، چې دا ډېرې نازکې ښکاري، خدای مه کړه له نور مزله پاتې نه شي .

د پښتو ادب او پښتني کلتور د ښکلا او ښېرازۍ لپاره د همدغې یو اجمل ښوال د ناستومانۍ او روغمنۍ په هیله .

محمد آصف صمیم

1378-8-17

بخشي پُل، پېښور

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
www.ketabton.com

د فاضل سره ډولۍ

ايکي جان اکا چې زمونږ په کلي کې تر ټولو پخوانی اوسېدونکی و د پلار تر مرگ را وروسته يې د خپل کور مشري کوله. له يوې خوا د غريبۍ او له بلې خوا د يتيمۍ او بې کسۍ سخت ژوند داسې ځپلې و چې په ځوانه ځوانی کې د يو بوډا او کمزوري سپين ږيري په څېر ښکارېده. ايکي جان اکا واده کړی و خو د خدای(ج) داسې پېرزوينه وه چې ټولې لونې يې د ده په برخه کړې وې ايکي جان اکا له لونو سره سره د زوی پلارولي ته هم ډېر لېوال و ځکه چې د خپل سترې ستومانه ژوند راحت يې د زوی په متو کې ليده، د همدې هيلې د ترسره کېدو لپاره يې له دود سره سم خپله لور د ينگر ماما زوی ته ورکړه او په بدله کې يې د ينگر ماما لور ځان ته په نکاح کړه، تر واده وروسته خدای(ج) د سپين ږيري ايکي جان اکا هيله تر سره کړه او په پرله پسې توگه يې زامن ورکړل د سپين ږيري اکا په شونډو ځوانه موسکا نڅېده او په تندي کې يې خوښيو چورلکونه او څرکونه وهل، د ايکي جان اکا د نېکو او ښو اخلاقو له مخې چې له کليوالو سره به يې کول د خدای)ج) پدې ورکړې ټول کليوال خوشحاله ښکارېدل، د خوښيو شېبې وې د کليوالو په شونډو لا موسکاوې خورې وې چې په نا ببره توگه کمونستانو زمونږ په پاکه خاوره خپلې منگولې ښخې کړې او د واگو پر تخت کښېناستل له ناستې سره سم يې زمونږ په بېوزلو هېوادوالو وهل، ټکول، وژل، ژوندي خښول، بې پته کول پيل کړل او حتی له مسلمانانو نه يې په ژوندوني د نوکانو او وېښتانو ويستل پدې نامه پيل کړل چې مسلمانان گوندې د پرنگيانو غلامان دي او برسېره پر دې يې په رنگ رنگ نورو نادودو هم لاسونه پورې کړل زمونږ مېړنی ولس چې تل يې د ښکېلاك او زبېښاك دنکې مانی ورړنگې کړي يو ځل بيا د لوی خدای(خ) د قربانۍ په ازموينه کې ورپرېوت .

ډېرو د دغې ږولهې ازموينې د بريو په هيله د خپلې خوږې خاورې پرېښودو ته زړونه ښه کړل د خپل ژوند ټول شته او پانگه يې د خدای(ج) د رضا لپاره پرېښودل او د پيغمبري(ص) سنت (هجرت) لار يې ونيوه، د دې مېړني ولس ډېر بچي د لار په اوږدو کې د سيندونو، غرونو، دښتو او گړنگونو قرباني شول .

ايکي جان اکا چې د همدې مېړني ولس يو سپېڅلی بچی و هغه هم د خپلو پاکو احساساتو له کبله مهاجر شو. له ډېرو کړاونو، شوگيرو، لوږو تندو او در به دريو نه وروسته خدای(ج) پرې ورحمېده او په يوه کمپ کې د يوه ټوټه ځای او خېمې خاوند شو. يکي جان اکا په سپينه ږيره په نا اشنا او نابلده ملك کې د نفقې د پيدا کولو په خاطر متې راونغاړلې او د مسافرت د ترخو شپو ورځو د سباکولو په منظور يې هر راز مزدورۍ ته ملا وتړله. کله به يو ځای او کله به بل ځای په مزدورۍ پسې ورك و کله به يې په سپينه ږيره ډېر درانه، درانه کارونه هم کول او کله به داسې وخت هم و چې ورځ مزدوري په پيدا نه شوه به لوږه به يې شپې تېرولې په يکي جان اکا هغه ترخې شپې، ورځې تربېدې چې خدای(ج) يې وړوکی زوی را ځوان کړ. د اکا دغه مشر زوی چې فاضل نومېده داسې يو ناړامه او زړور ځوان و چې په همزولو کې يې سيال نه و د خدای(ج) له کړونه ځار شم له ورکوټوالي يې د هغه په رگونو او زړه کې د جهاد مينه ورځای کړې وه فاضل تر هر څه د مخه جهاد خپله دنده گڼله او همدا و چې له زلميتوب سره سم يې

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

ځان د خپلو هغو ورونړو څنګ ته وروړسولو چې په کامه کې د تاوده سنګرونو ساتونکي وو. فاضل چې د جهاد خوند څکلی و داسې یې بې سده کړی و چې خپل واړه وروڼه، مور او اّن خپل سپین ږیری پلار یې هم هېر کړ په میاشتو، میاشتو به په سنګر کې پروت و له ډېرو ځوابونو او لیکونو وروسته به کله نا کله اړ شو د مور، پلار د لیدلو لپاره به کور ته په داسې بیړه راستنېده، چې د لږ مهال له تېرېدو وروسته به بیا له مور او پلار نه په پټه د سنګر پر لوري ستنېده .

خو له دې ټولو ستونزو سره سره د فاضل مور، پلار پدې خوښ وو، چې زوی یې د خدای(ج) تعالی سپاهي دی او د اسلام له دشمنانو سره په حقه جګړه او مقابله کوي .

یکي جان اکا د خپل پېداېښت راهیسې غمونو ځپلی و، د خپلې غم ځپلې کورنۍ د خوشحالتیا په خاطر یې فاضل ته کوژدن وکړه او خپل تپې، تپې زړه یې د دغو خوښیو په مرهمو جوړ کړ، ایکي جان اکا د خپلې پوره خوښۍ او راحت په خاطر د واده نېټه هم رالنډه کړه، د سودا په رانیولو یې لاس پورې کړ، اکا د فاضل او نورو دوستانو په مرسته سواد پوره کړه، خو فاضل ته خپلې هغې لېونۍ مینې چې په رګو کې یې ګرځېده د واده ټاکلې نېټې تر رارسېدو پورې په کور کښېناستلو اجازه ورنه کړه او دېخوا په شان یو ځل بیا د لنډې مودې په نیت د شین زمري په څېر د کامې په لورې لاړ پدې کې د الهي ذات پوره حکمت و. د فاضل واده ورته منظور نه و شپین ږیری اکا یو ځل بیا خدای(ج) په خپل ازمېښت کې واچوه. دا ځل بیا فاضل د خپل عادت له مخې له ډېرې زړورتیا نه کار واخیست پر کمونستانو یې برید وکړ او پر کمونستي مورچل د نېغ ختو په هڅه کې و چې بې رحمو کمونستانو دغه شازلمی د

حنظله (رض) په څېر د غلبېل غوندې سوری سوری پر ځمکه راګوزار کړ او دشهادت ویاړ یې ور به برخه کړ. د دغه ځلانده لمر په پرېوتو پر ټولې جبهې او چاپېریال د غم ماښام را خپور شو مجاهدینو دغه په وینو لمبېدلی او د خدای نازنین شازلمی په کټ کې واچوه او د اوښکو په څڅوب یې تر کوره بدرګه کړ. د واده په جوړ شوي مجلس یې د چمبو او سندرو پر ځای د غم او ژړا تندر را پرېوت. دهغه ځوان د غم تندر چې مور، پلار او خپلوان یې د سرې جنازې پر ځای د سرې ډولۍ په تمه وو د هغه شازلمي غم چې مور او پلار یې د سلګیو او ژړاوو پر ځای د چمبو اوازونو او سندرو ته غوږ په اّواز وو .

د دغې پېښې په لیدو سره بې کسي او بې وسي صابر او سلمان سپین ږیري اکا یو څو د غم مړې، مړې ترمې اوښکې تویې کړې او بیا یې په خوښۍ د خدای(ج) شکر پر ځای کړ. د واده لګښت یې په خپل ځوانیمرګ زوی پسې د خدای(ج) د رضا لپاره خیرات کړ.

Downloaded from: The Digital Library

د ثواب اکا ارمان

ثواب ګل کاکا له ډېرو خوارۍ او غریبۍ او په تېر عمر له ډېرو کړاوونو او ستونزو نه وروسته په دې بریالی شو چې له یوې بې کسې او په پښتو شلې ښځې سره نکاح وکړي. دوی په خپلو منځو کې داسې خوږه مینه کوله چې سیال یې نه و د کلي ټول خلك د دوی دې بې کچه خوږې مینې او محبت ته ګوته په غاښ وو کرونده ګرو ته به یې ښځو کروندو ته ناري او ډوډۍ وروړلې ثواب ګل کاکا به په دغو وختونو کې پخپله کور ته راتلو او په کور کې به یې سبناری کولو له ډېرې مودې وروسته خالق تعالی دوی ته یو زوی ورکړ. ثواب ګل کاکا او ښځې به یې د خپل ماشوم زوی پالنه په ډېره مینه کوله او د خپلې برکې اچۍ غواشیدې، مستې، پیروي او کوچ به یې پرې خوړل. د وخت په تېرېدو سره خان هم غټکی شو، پلار به یې کله ناکله په غوایانو پسې کاوه او د کولبې جلب به یې ورکوه خان ورځ په ورځ مخ په ځوانېدو. د مور او پلار د ارمانونو همدا یو ډکی و ثواب ګل کاکا چې له مودو راهیسې پدې هوس کې و چې کله به یې زوی زلمی کیږي چې واده کوژده ورته وکړي. که څه هم خان لا پوره زلمی نه و خو ثواب ګل کاکا غوښتل چې د ینګور او لمسو خاوند شي. له خپلې شلې ښځې سره یې سلامشورې کولې چې د خان لپاره د خپل ګاوندي په لور (ښاپېرۍ) چې د خان هم خوښې ده جرګه وکړي یوه ورځ ثواب ګل کاکا له موقع نه ګټه پورته کړه او خپل ګاوندي ته یې په جومات کې د لمانځه له ادا کولو وروسته کله چې خلك ټول خواره شول رایاده کړ، له اسلم نه یې د خان او ښاپېرۍ د ګډ ژوند غوښتنه وکړه له ډېر ځنډ وروسته یې وویل خبره خودې ښه ده خان ډېر کاریګر او ښه هلك دی خدای(ج) شته زما هم خوښیږي او رضا مې ده خو مطلب دا چې تا ته خو ښه جوته ده هر څوك چې ماته د پښتو په حساب زما له تربورانو نه زیات ولور راکړي کوم چې هغوی په خپلو لوڼو اخیستی دی بس لور مې د هماغه ده او ته خو زمونږ خپل سړی یې که دغه شرط پوره کولی شې زما رضا ده خو ثواب خانه تا سره چېرته دومره وس شته او که وي دغه تور توتان له تاقربان.

ثواب ګل کاکا کور ته راغی خان او د هغې مور ته یې ټوله کیسه وکړه خان وویل پلار جانه ښه ده ته خپله کرونده سنبالوه زه به لاړ شم او په ښار کې به چېرته نوکري پیدا کړم څه به داشي څه به هغه بیا که د خدای(ج) رضا وي کار به راجوړ کړو خان چې کله مسافري هم نه وه کړې او نه یې څوك پېژندل یو دوه اونۍ یې په جوماتو کې او نورې ورځې یې په یوه او بل ځای کې تېرې کړې، له ډېرو کړاونو وروسته د خپل یو کلیول په مرسته په یوه روغتون کې د ځوکېدارۍ په دنده وګمارل شو پلار به یې وخت ناوخته پوښتنه کوله ډېره موده تېره شوه یو څه پیسې یې په ډېرې سختې لرمون خوړینې او بې خوبیو لاس ته راوړې، کلي ته راغی مور یې له یوې خوا ډېره خوشحاله او له بل پلوه دا چې د زوی رنګ یې ژیړ او د مخ هډوکي یې وچ وچ راوتلي، چاودلې شونډې او د خوارې څېرې په لیدو سره یې ډېره خواشینې او ژړغونې ښکارېده ورځ یې په پوښتنو پیګنو، ژړا او موسکا تېره شو، شپه راغله د ثواب ګل کاکا او ښځې یې هېڅ وار نه کېده او غوښتل یې چې د ستي د اسلم اکا کور ته له یو څو سپینږیرو سره ولاړ شي ولور معلوم کړي او دسمال راوړي خو له ډېرې بېړې او تلوار سره سره یې پدې سلا راغله چې سبا ته که خدای(ج) خیر کړ د مازیګر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له لمانځه وروسته به ثواب ګل کاکا د سپین ږیرو سره د اسلم اکا کرو ته ولاړ شي او د سپین ږیرو له خبرو اترو او جرګو وروسته به ترې دسمال راواخلي .

خان چې سترې شوی و په وخت خپل کټ ته وخوت له یوې شېبې چرتونو او خیالونو وروسته یې سترګې خوږې شوې او خوب پرې غلبه وکړه له ډېرې خوښۍ او هیجانۍ نه ګهیځ وختي ثواب ګل کاکا او ماندینه یې له ډېرو اُمیدونو او هیلو سره یو ځای راپاڅېدل په ډېره مینه د یوه دسترخوان په څندو کې راټول او د چای په څښکلو یې پیل وکړ خان لا پیالې ته شونډې نه وې نږدې کړې چې په کلي کې د ټوپکو ډزې شوې. دوی هم په ډېره بیړه له کوره راېهر شول چې وګوري څه پېښه ده، ثواب ګل کاکا د سپین ږیرو سره له روغبړ نه وروسته پوښتنه وکړه خدای(ج) دې خیر کړي څه پېښه ده؟ یو ډزې کوونکي ځوان غږ کړ د اسلم اکا کور نه مو دسمال واخیست خپله لور یې زما ورور عجب ګل ته ورکړه، د همدې غږ په اورېدو سره د خان سره په چورلېدو شو پر ځمکه راپرېوت او تندی یې په خنډېنه ډبره ولګېد، حال یې بل شان شو د تن جامې یې څېرې او یو غږ به یې له خولې پورته کېده چې ای وروره ای وروره او بالاخره هغه نازولې شازلمی لېونی به بیا د کلي ماشومانو په ډبرو او لوټو ویشته.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

د کونډې واده

له څو ورځو راهیسې هلته جرګې او مرکې روانې وې ډله ډله سپین ږیري به کېناستل پاڅېدل او کله به د زلمي سپین سرې مور هم تله راتله ، خو خبرو څه پایله نه ورکوله، کله به یې ورته یوه پلمه او کله بله کوله د زلمي پلار هم په خپل قام کې هېڅ داسې څوك پرېنښودل چې یوځل یې د مرکچي په توګه د هغوی کور ته نه وي بیولي احمد کاکا خپله همدا یوه خبره بیابیا هرې جرګې او ډلې ته کوله چې مونږ هم د ناوې غوښتونکي یو خو د زلمي پلار دا نه منله ویل یې چې زما لور ستاسې حیا او ناوې ده خو لا وړه ده سږ کال مونږ ته واده راکړئ او کال ته که د خیره ژوندي وو تاسې خپل واده وکړئ څکه چې ملالۍ لا وړه ده خو بالاخره وروسته له ډېرو جرګو، شرطونو او د سپین ږیرو د ضمانتونو احمد کاکا دې ته راضګي کړ چې واده ورکړي د زلمي په کورنۍ بې وخته اختر شو، سم د ستي یې د سودا په رانیولو پیل وکړ خورنې او نږدې خپلوان یې له پرېکون نه څو ورځې مخکې راوغوښتل په دېرو، حجرو کې د منګیو او ربابونو اوازونه پورته شول اتڼونه پیل شول د کور نه هم د چمبو اوازونه راتلل په کلي کې د ماشومانو میلې او شور ماشور شو او خدای د دوکاندار بابا د سودا د خرڅلاو لپاره د ماشومانو قافلې را ماتې کړې د جمعې ورځ د نکاح ورځ وټاکل شوه چې په دغه وخت کې زلمی له خپلو ملګرو سره د جهاد سنګر ته تللی و ماما یې سم د لاسه جبهې ته لیك واستوه او لیکلي یې وو چې زلمی دې تر پنجشنبې حتمي ځان کور ته راورسوي چې د جمعې ورځ د ډولۍ ورځ ده به همدغه شپه چې لا لیك نه و رسېدلی د روسانو ډېره لویه قوه راغله مجاهدینو وربادنې د تکبیرنو په شور او زوږ او په ښه مېړانه غزا پیل کړه. مجاهدین چې ټول 21 تنه وو د خدای پاك په مینه مست او داسې بېخوده وو چې د مرګ او ژوند خو ورسره هېڅ خیال نه و. مازیګر جګړه پیل شوه تر چرګ بانګه جګړه ورو، رو سړه شوه او تر سهاره قوه درې ورې شوه، کوم ټانګ نیم چې روغ پاتې و ایله په تېښته برياړلي شول له ډېرو ټانکونو نه لوګې پورته کېدل په هر ځای کې روسان په وینو کې

لت پت مړه پراته وو. درې تنه ټپي شوي روسان ژوندي ونیول شول او پاتې نور په تېښته تښتېدلي وو، خو الوتکو لا د باران په څېر بمونه اورول. مجاهدینو له خپلو سنګرونو نه د میدان په لوري د زمریو په شان رادانګلې او په نوراني مخونو کې یې خوښۍ او خوشالۍ موجونه وهل او د یرغلګرو پر کالبوتو او جسدونو ګرځېدل د خوښییو زوږ او تکبیرونه وو یو بل ته یې مبارکۍ ورکولي. یو څه موده لا تېره نه وه چې د زمري تر غوږو زګیروي او ستمونه شول په ډېرې بیړې او هیبت سره یې د خور پر لورې وروځغاسته نورو مجاهدینو هم منډې کړې ګوري چې هلته سیلاني او نور ګلاب دواړه ټپیان پراته دي په دې وخت کې قومندان پوښتنه وکړه چې نور څوك خو زمونږ په ډله کې کم نه دي ناڅاپه د کوچې پام شو او سم د لاسه یې غږ کړ اخ زلمی نه ښکاري لکه چې شهید شوی وي هلې ویې لټوی لږ وخت لا تېر نه و چې یو مجاهد چیغې کړې هلئ ای زر شئ راشئ زلمی دا دی. په همدې وخت کې د زلمي په خوله کې وروستۍ سلګۍ وه چې د قومندان تر زنګون یې ورسوله. مجاهدینو په کټ کې واچوه اود کور په لور یې جنازه روانه کړه، کله چې کلي ته نږدې شول له ورایه مجاهدیو په دېرو کې د وګړیو ګنه ګوڼه ولیده مجاهدیو فکر وکړ

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کونډې کليوال د زلمي له شهادت څخه خبر شوي دي کلي ته چې لږ نور هم را نږدې شول د چمبو غږ يې تر غوږو شو په دغه وخت کې چې د زلمي پلار برکلي ته په نايي (ډم) پسې تللی و په پټيو کې راروان و ناڅاپه يې پردوی نظر شو په بيړه بيړه يې ځان د دوی خوا ته راورسوه او په بيړه يې پوښتنه وکړه چې دا شيهد څوک دی؟ له پوښتنې سره سم يو مجاهد چې دا يې نه پيژنده چې کونډې د زلمي پلار دی وپې ويل کاکا دا د شهيد زلمي جنازه ده! پلار يې د دې غږ د اورېدو سره سم له ولاړې نه پر ځمکه راولوېد نورو مجاهدينو چې دا يې پيژنده غږ يې کړ دا د زلمي پلار دی په دغه وخت کې د ديرې ناستو خلکو هم رامنډې کړې شهيد يې د ګاونډي کور ته يووړ د خيرات او قبر کار يې د کلي خلکو تر سره کړ، تر ډېره وخته د شهيد په کور کې ماتم جوړ و .... ورځې اونۍ او مياشتې په منځ کې تېرې شوې که څه هم د زلمي غم د هېرېدو نه و خو خدای(ج) انسان ته تسکين ورکوي، د زلمي کشرى ورور بريالی چې هغه خواږه کی هم د هجرت تنګسو او ناخوالو زېښلی و مدام به ناورغه و او د مور او پلار د اُميدونو يوازينی ډکی و .

دغه وخت چې ډېره موده په منځ کې وتې وه احمد کاکا د خپل زوی زېږ ګل د واده په هکله د زلمي د پلار پسې تلو راتلو مشرانو پرېکړه وکړ چې د زلمي کونډه دې د هغه ورور بريالي ته په نکاح شي. بالاخره د دواړو د ودونو پريکون وشو، د ډوليو د بدلولو ځای هم د جرګې مشرانو وټاکه. وروسته له اوږدې مودې يو ځل بيا د شهيد زلمي په کورنۍ کې خوشالي شوه له کوزې باندې نه هم د چمبو اوازونه راتلل د پخوا په شان بيا په کلي کې د ماشومانو هاها شروع شوه. شپه تېره شوه سهار وختي مانځه مهال هر څوک خپل کار ته ودرېد. تر لمر څرک پورې آلوګان، غوښه او پياز پاك او باندې شول او وريجې هم باندې شوې، د لمر تر راپورته کېدو وروسته د مېلمنو راتګ پيل شو د کلي خلکو ديرې اوپاشي کړې وې اوپه ترتيب سره يې کټونه اچولي وو، بالښتونه په کې پراته وو د ډوډۍ پروګرام په ښه شان سره پيل شو او کليوالو ټول مېلمانه په قدر او عزت سره وپالل، ټاکلی وخت چې رانږدې شو د ولس خلکو شاوو (زوم) او ډولۍ راوويسته، پښتنو زلمو هم خپلې ټوپکې او له کارتوسو ډکې کردنۍ تر ملا وو وتړلې او په اتڼونو شور او زوږ سره کله له شاوونه مخکې او کله وروسته د ټاکلي ځای په لور له خپلې ډولی سره روان شول، په همدې هاّ هاّ کې دوی د ملك کا کا ژرندې ته نږدې شول، احمد کاکا دوی لږ پخوا ټاکلي ځای ته رارسېدلي وو. د دوی په ليدو سره جوخت يې د خوښيو په ډزو لاس پورې کړ، د بريالي ملګرو هم د پښتو دود له مخې د هغوی ډزې بردګه کړې په دغه وخت کې چې ګلاب د چرسو چلم څکولی و غرق نشه و او سترګې يې د خونکارانو په څېر سرې، سرې وې او په د ډزو يې پيل وکړ، په لاسونو کې يې د مه نه وه د تومانچې خوله ترې را ټيټه شوه، بريالی په سرولګېد او پر ځمکه راپرېوت .

جلالكوټ 1373 / 29 /مرغومی

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازمیښت ډولۍ

وایې چې د یو ملك پاچا چېګ زامن یې نه درلودل او ډېرې لوڼې یې درلودې آوازه شوه، چې پاچا ناروغه شوی او دا یې د خپل خدای(ج) سره ژمنه وکړې، که ښه شو؛ نو خپله کشرۍ لور چې ډېره پرې ګرانه ده د نذارنې په توګه په یوه سره ډولۍ کې کښېنوي ناوې به یې کړي او په صحرا کې به یې ډولۍ کېږدي او هر څوك چې پرې راپېښ شو هغه ته به یې په نکاح کړي او د خپلې پاچاهۍ واګي به ورته وسپاري خلکو چې دا اوازه واورېده، ټول زاړه او ځوانان له کورونو څخه د صحرا په لوري د ډولۍ په لټه کې شول، پلار له زوی نه، زوی له پلار نه او ورور له وروره یو له بله په بیړه، بیړه د ډولۍ په لټه کې مخکې کېدل، شاړې او صحراوې د میړو په څېر له خلکو نه ډکې شوې لږ وخت لا تېر نه و چې ځینو له وریه سور شال\"سره بنارسۍ\" ولیده منډې شوې، هر یو چې به مخکې شو نورو به ټینګ کړ او ځان به یې ترې مخکې کاوه نورو، چې دا ګڼه ګوڼه ولیده، پوه شول، چې د ډولۍ ځای همدا دی، لنډه دا چې ټولو ډولۍ ولیده، هېچا نه غوښتل چې بل ترې مخکې شي، په خپلو کې په جګړه شول، هېڅ یو ډولۍ ته نه شولنډېدای، یو چې به لنډ ورغی نورو به پرې توپ کړ، وهل، ټکول به یې وکړل او ټول به د یو بل له لاسه د مرګي ښکار شول. د ډولۍ په شاوخوا کې دومره ډېر شازلمي، زاړه او سپین ږیري ډولۍ ته د رسېدو په تمه ښکار شول، چې هېڅ اټکل یې نه کېده، ان تر دې نیږدې وهْ چې د ټول قام نارینه وګړي تباه شي خو پاچا چې دغه کار د خپل قام د ازمېښت لپاره کړی و دا یې نه ګڼله، چې ګوندې قام دې دومره بې اندازې د واګو او واك دومره تږی وي چې پلار دې زوی او ورور دې ورور قتل کړي .

خو پاچا بیا هم په وخت له ډېر قوت نه کار واخیست، لښکرې یې تیارې کړې او د ازمېښت هغه تشه ډولۍ یې په ډېرو مشکلاتو له ډاګه راپورته کړه او خلکو ته یې وښودل چې په ډولۍ کې هېڅ نه شته او د خپل قوم انصاف او ایماندري ورته په ډاګه جوته شوه .

1374زمری 4، لره پښتونخوا

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

د ځان قاتل

دخدای(ج) کړو ته ځینې وخت سړی حیران شي په ربښتیا چې هر څه ورکړه راکړه د هغه (ج) په اختیار کې دي او که د همدې مهربانه پاچا رحم نه وای؛ نو د فیروز غونډې د غریب سړي زوی چېرته کولای شول چې په لیك او لوست برلاسی شي فیروز که څه هم د کونډې زوی و او له ورځنیو ستونزو سره لاس او ګرېوان و خو له دې سره یې بیا هم لیك او لوست ته شا نه کړه او له ډېرو ستونزو او ناخوالو سره یې وکړای شول چې له ښوونځي نه په خورا لوړه درجه فارغ شي تر فراعت وروسته فیروز غوښتل چې لوړې زده کړې هم وکړي، خو د ورپېښو ستونزو له مخې یې ونه کړای شول چې دوام ورکړي له ډېرو منډو ترړو عریضو او ستومانیو وروسته په یوه اداره کې د مامور په توګه وګمارل شو، د فیروز رتبې ورځ په ورځ د هغه د ځانګړي استعداد او پوهې له مخې چې خدای پاك ورکړی و لوړېدې د فیروز غمونه او کړاوونه سپك شول او هم یې په تیاره قسمت کې د خوشالۍ او خوښۍ لمر په پړقاشو او د شپو ورځو په تېرېدو یې ژوند هم په ښه کېدو شو .

او له خپلې یوې پېغلې همکارې سره یې خپل ژوند شریك کړ، دوی به هر سهار په ډېره مینه او خوښۍ سره یو ځای دفتر ته تلل، له رسمیاتو وروسته به هم یو ځای کورته راستنېدل، تر ډوډۍ او استراحت وروسته به کله ناکله مېلو او بازار ته تلل پر فرش او ظرف سربېره یې داسې انتیك او مودرن شیان د کور د ښکلا لپاره هم اخیستي وو. چې حتی ډېر خلك ور سره نا اشنا وو او د ماشومانو د لوبو خو هېڅ داسې شی نه وپاتې چې هغه دې فیروز خپلو وړو ته نه وي اخیستي پر فیروز خپل ماشومان ډېر ګران وو، دومره نازولي یې ساتل چې حتی هېڅکله یې چا ژړا نه وه اورېدلې. د فیروز د ټولو ښو عادتونو څخه یو ښه عادت دا و چې هغه له هېڅ کوم سیاسي ټولګي سره تړښت نه درلود او تل به یې د نورو سوداګانو تر څنګ کتابونه هم اخیستل او لوستل به یې او بیا به یې د خپل کور په کتابتون کې ځای پرځای کول. د فیروز ژوند ښه جوړ شوی و د ځورېدلي زړه د اُمیدونو غوټۍ یې په غوړېدو وې او له خپلو ماشومانو سره به یې په خندا او خوښۍ شپې ورځې تېرولې چې د ملك په وچه د خونړي انقلاب سېلاب بیا راپورته شو او یو ځل بیا یې د ډېرو بېوزلو او خوارانو هیلې تر خپتې لاندې کړې، د پنځه، شپږو رئیس جمهورانو پاچاهی شوه، بې امنې او ګډوډې رامنځته شوه او په پوره اطمینان د ټوپك خاوندانو ته ملك میدان شو او هر یو له خپل ټوپك نه په استفادې وهل، ټکول، وژل په دولتي او د خلکو په شخصي شتمنیو په پوره بېرحمۍ سره چور او تالان پیل کړ، په دغه تلان کې د ډېرو نورو بېوزلو په شان د فیروز کور هم بې پوښتنې پاتې نه شو او په پرله پسې توګه یې په رڼا ورځ کالي له کاله یوړل شول .

ما چې د هغه بې شمېره کتابونه او ښکلی کتابتون لیدلی و له مودو مودو لکه د مجنون په څېر د هغه د کتابونو د بیا لیدو او لوستو لیواله وم او د همدې لېونۍ مینې په هڅو نه بالاخره کابل ته ولاړم د فیروز ښکلی کتابتون زما زړه دومره تسخیر کړی و چې تر ټولو لومړی د همدوی کور ته ولاړم، دروازه مې وروټکوله یو سړی راووت له سلام او روغبړ نه وروسته مې ترې په بیړه پوښتنه وکړه وروره! بښنه غواړم دا خو د فیروز کور و ته یې پېژنې؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه موسکی شو او وې ويل: دومره ژر دې هېر کړم ته فلانی نه یې؟ زه خو دې پېژنم د همدې خبرې په اورېدو ما هم وپیژنده بیا ورغاړې وتم او لاسونه مې ترې چاپېر کړل خو دا هغه فیروز نه و چې پخوا ما لیدلی و اوس یې پر مخ غوښې پاتې نه وې رنګ یې سپېره و او شونډې یې د ډېرو کړاوونو او مصیبتونو له مخې تورې ګرځېدلې وې، زه یې په داسې سپېره لیدو ډېر خواشینی او اریان دریان شوم خو هغه زما په لیدو ډېر خوښ او خوشاله و، سمدستي یې کور ته ننه یستم، په یوه کوټه کې یې یو شکېدلی او پیوند پیوند خیرن ټغر غوړېدلی و پرې کښیناستو خو زه ډېر حیران وم ځکه چې دا کوټه ما مخکې ترګ دې شپږو هم یوځل دوه لیدلې وه، سرې غالی، بالښتونه او سره ښکلي توشکونه پکې غوړېدلي وو او په چاپېره الماریو کې ډول ډول انتیك شیان په ښه ترتیب سره اېښودل شوي وو، زه خو د دغو صحنو په لیدو نور هم دردمن شوم هرڅومره چې مې فکر په بله اړوه نه اوښتو هېڅ صبر مې ونه شو زړه نازړه او په ډېر احتیاط سره مې ترې پوښتنه وکړه. فیروزه! هغه فرش ظرف او کتابونه څه شول؟ د هغه سترګو ته غټې اوښکې راغلې شونډې یې ورپېدې او په پرسیدلي ژرغوني آواز یې وویل: ډېر یې چور شول او څه چې پاتې وو هغه مې له ډېره مجبوریته او بدې ورځې د نفقې لپاره وخت په وخت وپلورل او له تا څه پرده ده دا دې اوس بیا په کور کې د خوړو څه نه شته له بلې خوا د یخنۍ موسم هم په رارسېدو دی حیران یم چې څه وکړم؟

څو ساعته مو د زړه خواله سره وکړه د هغه دا دردوونکی حالت زیاتي ما ته د زغم وړ نه و او د هغه په لیدو زما د زخمي زړه پرهرونه نور هم څېرېدل، غوښتل مې چې ترې ولاړ شم په وچ زور مې تروې ځان راخلاص کړ. د دغې ځوروونکي پېښې تر لیدو وروسته مې نور په کابل کې د شپې تېرولو وس پاتې نه شو له واره پېښور ته راستون شوم خو د هغه د ژرغوني آواز انګازې مې په غوږو کې وې او آرام یې راباندې حرام کړی په پېښور کې مې د خپلو ملګرو او دوستانو یو څه مرسته او کومك راغونډ کړ او له یو څو ورځې وروسته بیا په خورابیړه د کابل په لور روان شوم د لارې په اوږدو کې مې یوه اندازه ضروري سودا هم له ځانه سره واخیسته، کابل ته ورسېدم په ټیکسي کې سپور او تر کوره ورسېدم، یودا مې د دروازې څنګ کې کېښوده او بیا مې دروازه وډبوله، لږه شېبه تېره شوه بیا مې وډبوله په دا ځل د ګاونډي له کور نه یو تن راووت ما سمدلاسه ترې د فیروز پوښتنه وکړه خبره څه ده ژر شه وایه :

ګڼ خلك نور هم راټول شول او یو تن راته داسې وویل تا ته به معلومه وه که نه چې فیروز خپل بچي ډېر نازولي ساتل او حتی په همدې سختو شرایطو کې یې هم په نازل پالل، د کور ټول اسباب یې خرڅ کړ خو کوچنیان یې وږي، تږي نه کړل اوس یې چې هر څه ختم شوي وو او په دې موجوده قحطۍ کې یې بل هېڅ مدرك هم نه درلود نو د خپل اولاد د لوږې او تندې د زغم نه ونن یې څلورمه ورځ ده چې ځان یې پخپله وژلی او له مرګ نه را وروسته یې اولاد او ښځه هم مونږ ونه لیدل خدایزده د دغه خونړي سېلاب څپو کوم خوا یوړل .

پېښور 1374 کب 17

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

پټه خبره

پرون څو زلميو بيا بيا د ملك اكبر خان پوښتنه وكړه، د ورځې زاره په چاودېدو وه خو پوره تياره لا خوره نه وه او د اسمان په لمن كې لمر لكه د ژمي نارنج پر تورو غرو باندې تګ ژېړ ښكارېدو د مرغيو سيلونه د چنارو پر لوري راسر وو او په دېرو كې د ډول، ډول اوازونو شور او زوږ و چې پر دغه لمونځ قضا وخت هماغه مخكيني مېلمانه بيا راغلل، موټر يې پر سړك ودراوه او د ملك صيب د كور ور يې ورو ورو وټكاوه، ملك د ګلانو للون كاوه، اخوا دېخوا يې وكتل كوم ماشوم يې تر سترګو رانغی، په خپله يې بسم الله كړه او د وره په لوري ولاړ، بهر يې له ولاړو زلميو سره ښه په ورين تندي روغبړ وكړ، تر دې وروسته يو تن چې د كارتوسو ډكه غاړكی يې پر اوږې وه د لنډې شېبې له پاره له ملك صيب سره ګوښې وپسېده او بيا سم له واره موټر ته وختل، ملك حيران او شكمن شانتې ښكارېده؛ خو څه يې كړی وای. د دوی په وړاندې بې وسه و، پرتېوله را يې ډېرې خبرې په زړه كې تېرې شوې، كله به يې ويل هسې نه چې زما جايداد او دولت ته يې كوم چل جوړ كړی وي، بيا به يې له ځانه سره ړلی سوچ وكړ او ويل به يې نه داسې خو نه ده، اوس خو هغه پخواني نيستمن هم له مونږ نه ډېر مال او دولت لري، تر لږ فكر وروسته يې بيا له ځانه سره وويل، لكه چې زما مشرۍ او ملكۍ ته يې چل ړلی كړی وي، تر لږ ځنډ وروسته يې په خپله دا پوښتنه هم ځواب كړه او ويل يې دا خو بېخي غلطه ده، نه نه داسې هم نه ده، اوس خو هر سړی ملك دی او د خپل مټ په زور پرېكړې كوي. پر ټوله لار يې له ځانه سره همدارنګه پوښتنې او ځوابونه اړول را اړول په فكرونو كې ډوب و، شېبه پر شېبه يې ډول، ډول اټكلونه كول، چې نوې جوړې شوې ودانۍ ته ورسېدل او سترګې يې له هغه چا سره مخامخ شوې، چې د دی لارې يې څارلې، ملك صيب چې تر څو له موټره را كوزېده، هغه د موټر څنګ ته رانږدې شو، له ملك سره يې په خوشالۍ او ورين تندي ستړي مشې وكړه او په ډېره پسته او خوږه ژبه يې د كور كلي احوال ترې وپوښته، په ورو ورو ګامونو يې له خلكو لږ وړاندې او ګوښې كړ او د خپلې غوښتنې په اړه يې د خبرې سر راواخيست. د ملك حواس ورو ورو خړېدل او روحيات يې هم ساعت پر ساعت خرابېدل، له ډېرې غوسې سور او شين شو، خو چې شا او خوا يې كتل او فكر يې كاوه هېڅ يې له لاسه پوره نه وو او قوماندان صيب به په ډېرې سپين سترګۍ خپلې خبرې بيا بيا راغبرګولې خو ملك ورته همدا يوه خبره كوله چې پوله، پتې، ملك مال او دولت هر څه چې غواړې در كولای يې شم، خو دا غوښتنه دې ناشونې ده .

خو هغه چې پر بچه ولاړ او د كشمير ننداره يې كوله، د خپلې ځوانۍ په غرور مست و په سترګو كې يې حيا او شرم نه وپاتې او په خپلې غوښتنې يې بيا بيا ټينګار كاوه او بالاخره له پرېكړې نه مخكې يې ملك ته وويل. چې دا كار خو په زوره هم كولای شم، خو ستاسې د احترام په خاطر دا نن شپه تاسې ته مهلت او تردې وروسته يې په كور وسپاره، له ډېر غم او خپګان نه په لږه شېبه كې د ملك په رنګ كې ځمكه او اسمان بدلون راغلی و شونډو يې له هيبته تورې اوښتې او پترې يې نيولې وو او مخ يې هم لكه كور كمن ژېړ اوښتی و، ميرمنه يې چې يوه هوښياره ښځه وه، د ملك په ليدو له واره پوه شوه، چې څه خبره خو شته! له لږ صبر او استقامت وروسته يې له ملك څخه پوښتنه وكړه، څنګه

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوخته راغلې، خير و چېرته تللی وې؟ له ما سره سودا وه، جومات ته مې ماشومان درلېږلي وو هلته هم نه وې، ملك لږه سا واخيسته او له ډېرو خبرو يې خوله ونيوه، يوازې همدومره يې وويل هغه زمونږ د فلاني نوکر زوی غوښتی وم، څه کار يې و او بيا نېغ په نېغه خپلې کوټې ته ولاړ، تر نيمې شپې يې نفلونه وکړل بيا يې قرآن شريف راواخيست، پر مصلې ناست او سبق يې وايه، چرګبانګ مهالې تر هغه چې رڼا يې لګېده ملك پر قرآن پړمخې پروت او پر وښکي يې نرۍ وينه را ماته شوې وه .

22غويی 75

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړه زړه

دا ملك د پښتنو دی، مونږ ټول پښتانه یو، زمونږ پلار نیکه پښتانه تېر شوي او د پیړیو راهیسې مونږ پښتانه یو د زمان کاکا په زړه او خیال کې به داخبرې گرځېدې او بیا چې به یې د خپل فکر نیلی په چم گاونډ او خپلو خپلوانو وځغلاوه ویل به یې چې ټولو گاونډیانو خپلې پېغلې خویندې او لوڼې واده کړي او چې له خپل ځان نه به یې خپلو مشرانو او کشرانو وروڼو او خویندو ته پام شو چې هغوی هم خپلې پېغلې ودوي نو بیا به یې له ځان سره وویل :

رښتیا چې خور ولور د ساتلو شی نه دی گنې د امان کاکا پښتون ضمیر دا کله منله چې خور، لور چا ته ورکړي. ده لا د همدې مشورې سر لتاوه چې خور یې بیا راغله له ورانه په خندا وه او ویل یې لالا خپه کېږه مه دا ځل بیا مطلبي راغلم او تر هغې به ځم راځم چې دا شیروار وشکیږي. ښه راوکړې او خوله راته خوږه کړې لالا خلك پردو او نابلده خلکو ته خپل صفتونه کوي زه به درته د ځان څه صفت کوم تا ته هر څه معلوم دي مام پیجني او خوریا دیم د هغې پوهې ته خو هسې هم کلیوال هك پك گوته په غاښ دي او وایي چې د ویښې مور نه زوی تښتوي شکر له هر چا ښه دی پاکولته یې ویلې پاکولته یي دی داسې نه چې څوك به لور را نه کړي، هر سړی یې په منډه راکځ خو د زرو قدر په زرگر وي او بیا یې دا خبرې د ښې غوښې ښه شوروا وي. بده ښځه تنگه پنه ده. بده ښځه کړه پښتۍ ده ماته به شي خو سمه به نه شي، ژبه د زړه کنجي ده ژبه د عقل تله ده، سپوږمۍ له اولې شپې مالومیږي ښځه د پلار د کوره .... دا خبرې یې داسې په ترتیب وکړې تا به ویلې چې د ښځو په هلکه کوم علمي سیمینار ته خپله لیکلې مقاله لولي ما ته دا ټول نیك خویونه او اخلاق په خپلو وریرو کې ښکاري، زما مې خپلې وریرې په بل چا پیرزو نه دي ما ته خپلې وریرې گرانې دي، ما ته له هر چا ښکلي او ښایسته ښکاري ورك دې پردي شي خپل خو خپل وي، که پیر خس شي هم د مرید بس شي زما همدې سره پرده او گوزاره کېږي لالا! زه د پلار له کوره ځان نه شکوم خدایزده کومه ورځ نیمه به ژوندۍ یم او که نه؟ پرېده چې دا د پلار کور مې نورم زما شي لکه اوبه چې په ډانگ نه بېلېږي دا بچي مو هم داسې نوك او ورۍ شي، لالا کاشکې خور او لور په کور د ساتلو شي وی؟ هر چا به ساتلي دادادې خدای وبښي زه چې پرې څومره گرانه وم هومره یې په لرې او پردو خلکو کې گوزاره کړم، د ښځو برخې خوارې وي خپلو کورونو کې پردۍ وي، زه خو ستا خپله خور یم پردي چا ته خو یې درنه نه غواړم، هغه دې هم خپل خورى دی .

لالا زه خو هم پښتنه یم که په پښو مې وهې په سر به راځم او که پر سر مې وهې په پښو به راځم ما هغوی ته مه کموه او مه مې په نذرونو و زیارتونو سره کوه ما په دومره لویه دنیا کې ستالمن ونیوه تا ته مې ځولۍ وغوړوله تشه او بېنوا مې مه پرېږده سپین سرې له راتلو سره سمه د لالا سره پیتاوي ته په کټ کې کښیناسته او دا ټولې خبرې یې له سترې مشي وروسته په یوه سا وکړې سپین بږیري لالا ورته غوږ اېښی و ښه، هو، ښه یې ورته کول سر یې ښوراوه او ټالۍ یې وهلې او په خپلو سوچونو او فکرونو کې ډوب و هغه په دوه جالو کې گیر و، له وې خوا که پر خور مهربانه و، له بلې خوا په لور هم زهېرېده، سپین بږیری لالا فکرونوپه مخه کړ او په زړه کې به یې عجیبه خبرې اوښتې را اوښتې، زما لور خو لا پېلغه شوې هم نه ده د کلي خلك به څه وایي. وایي به چې پرې تنگ شوي ساتلای یې نه شوه

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ یې نه شوه ورکولای ځکه یې خامه خو له وږه جلې مېږه ته ورکړه بیا به بل فکر ورغی خلك دې هر څه وایي اختر خو پټ مېږه نه دی ما پسې به ځوك څه ووایي، ما خو ټول کلیوال پېژني او بیا که کوم کس نیم پیدا هم شي نو سین خو د ... په خوله نه مردارېږي ځوك چې بل سپکئ، ځان سپکئ مونږ به د چا خولې ته کلپ اچوو؟ پردي چاته خو یې نه ورکوم نه پرې مال دولت اخلم رښتیا چې ښځه خو هسې هم پردی امانت وي اول اخر به یې کوم کس ته ورکوم او بیا دا خو مې خپله خور ده د یوې چرګې خلك یو او بیا یې سمدستي په لنډه شېبه کې بل فکر وجنګوه: او که غلې غوندې ښه ورته وکړم خو اوبه چې هر ځومره پټې لاړې شي له ورایه ځرګندېږي او په تېره بیا د ورکړې راکړې خبره به په دې کلي کې څنګه پټه شي؟ دا خو اوښ په بده وهل دي لنډه دا چې لور یې ورکړه او څه موده وروسته واده هم شوه او خدای یو زوی هم ورکړ، خو د زوی پل ور پورې ښه نه شو د هلك خوشالي لا په کور کلي کې خپره وه چې له مسکونه خونړی توپان راوالوت او زمونږ په ملك کې د سرونو په فصلونو لو ګډ شو په رښتیا یې د نیمې ورځې حکومت د سلو کلونو کورونه ورانوي او پېغلې بې ځوکه کوي په تېره بیا پښتنې پېغلې چې تر قیامته پورې د مېږه په نوم خپله ځواني خاورې کوي او سر سپینوي د دې خونړي سره توپان اولې ځپې د همدې پېغلې اوربل میرات کړ او د نورو لاس ته یې کښېنوله او د دې غریبې برخه لانوره هم ځکه خواره وه چې څو اوونۍ وروسته یې هغه رنځور غاړې کلك زوی هم په پلار پسې لاړ او د ژوند خوږ نعمت ته یې مخ ښه وویله ورځې شپې پر کونډې خوارې تېرې دې شپږ اوه میاشتې وروسته یې خدای د ځواني مرګ مېږه په وروستۍ نخښې خولۍ بیا ډکه کړه او د بل زوی مور شوه. دغه بې اسرې کونډه چې د عمر نولسم خزان یې لکه د شپېته کلنې زړې بوډۍ غوندې سرتك سپین او مخ یې هم له ډېرو کړاوو ګونځې ګونځې کړي و که څه هم په خپلو خپلوانو یې ډېر قدر و ټولو به یې زړه ساته او هر چا به یې زوی ناز وه، خو بیا هم انقلاب په زړه سورۍ کړې وه ډېر کلونه په منځ کې تېر شول یتیم هم زلموټکی شو، له اتلسو کالو وروسته کونډې خپل بکس پرانیست او د خپل واده د جامو په لیدو سره بې اختیاره پر بکس پرېوته.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

ډاکتر صیب

ډاکټر صیب په اونۍ کې یو، دوه ساعتونه په مونږ هم درلودل هغه به ټولګي ته تر راننوتو وروسته د معمول په څېر د یوه تن دوو نه د روغ جوړ پوښتنه کوله او شېبه وروسته به یې په ډېره ښه او خوږه لهجه درس پیل کړ، هغه په خارج کې دوکتورا اخیستې وه او په خپل مسلك کې په ځان غره و وخت ناوخته به یې د سبق په منځ منځ کې یوه نیمه ټوکه هم کوله که هغې به له موضوع سره اړیکي درلودې او که نه، په ټولګي کې به د ویلو وه او که نه خو ډاکټر سیب د خپلې خاصې لورینې له مخې د زده کوونکو د خندولو په خاطر ویله خو تر ټولو په زړه پورې د هغه د خارج کیسې وې، چې د کال تر پایه نه تمامېدې او د مثال په توګه په یې کارولې کله کله به دومره اوږدې او خوندورې هم شوې چې د سبق شېبې به په کې ختمې شوې او ټاکلې موضوع به له یوې اونۍ بلې اونۍ ته پاتې شوه. شاګرادن به د اړتیا پر وخت پرته له کوم بندیز او اجازې څخه له ټولګي وتل او راننوتل ډاکټر صیب د حاضرۍ پابند هم نه و خو کومه ورځ نیمه به یې چې په دویم لین کې لومړۍ څوکۍ تشه ولیده نو بیا به یې ضرور حاضري اخیسته او پر غیر حاضرو به یې ښه د زړه له کومې بخۍ کولې، خو له غوسې سره سره بیا هم ډاکټر صیب ډېر شفیق او حلیم مزاج درلود چې د شاګرد له ناورغۍ او تکلیف نه به خبر شو حاضري به یې سپینه پرېښوده خو لکه چې زما د څنګ ملګری نه و تر څو چې به یې ما عذر وایه نو د حاضرۍ په کوټه به یې بیا ورته ورته د غضب کرښې راکښلې وې زما ملګری ډېر هوښیار، با ادبه او حیا ناك و هغه د ډېرو نیکو اخلاقو خاوند و، تل به یې د استادانو احترام کاوه، ټول استادن او شاګردان ترې خوښ وو هغه په ټولګي ته تر راتلو د مخه نوی سبق له ځانه سره لوستی و په کوم ټکي چې به پوه شوی نه و د پنسل کرښه به یې ترې چاپېره کړې وه او د خپلو سبقونو تر څنګ به یې تل اضافي مطالعه هم کوله او له استادانو سره به یې ډېر ښه علمي بحثونه کول چې زه او زما غونډې ډېر شاګردان به د هغه علمي پوخ استدلال ته لاس تر زنې ناست وو .

زمونږ په ټولګي کې د ډاکټر صیب دې عمل ته د هېچا پام نه و یوازې زما ورته خدای پام کړی و او فکر به مې کاوه چې لامل یې پیدا کړم هغه به دځان پوهولو پر خاطر ډېرې په ځای معقولې او سمې پوښتنې کولې خو نه پوهېدم چې د هغه په غیابت کې ډاکټر صیب ولې ډېر خوشاله ښکارېده د شونډو پر سر به یې نرۍ موسکا وکړه او په ډېره رموزه کنایه کې به یې وویل: نن که خیر وي پوښتنې نه شته پروګرام به ورسووا\" حال دا چې د کال تر پایه د درسي کتاب پنځم مخ ته ونه رسیدو ما چې به د ډاکټر صیب په دغه مرموزه کنایه کې د خپل عقل منداڼو هر څه څرخاوه د همدې یوې توجیه کوچ به ترې راووتل او هغه دا ما به ویل چې ګني ډاکټر صیب په پوښتنه خپه کېږي تر دې فکرې شاربنې وروسته به راته د خپل ملګري عیب په ګوته شو او هغه دا و چې هغه به په وړه خوله کله نا کله داسې پخه او ژوره پوښتنه وکړه چې د داکټر پر تندي به د لوړ علمیت سره سره بیا هم خولې را ماتې شوې، د څواب تر پایه به یې څو څو ځلې شونډې پر ژبه لمدولې او د وینا په ترڅ کې به یې په یوه ځانګړي رموز کې د عجز الفاظ له خولې راوتل زما ملګري چې به د ډاکټر صیب دا پرېشانه حال درك کړ رنګ به یې تك سور او بیا به په خپله پوښتنه

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

پښېمانه ښکارېده اګر که ډاکټر صیب ډېر اندك رنجي هم و، په امتحان کې به یې سهي ځواب پدې غلط حسابوه چې تا (سین) ته درې غاښې نه دي ورکړي او یا د نوم پر ځای دې ولې (ضمیر) کارولی دی او دا دې .... خو هغه چې به د ځواب ورکولو پر وخت د ډاکټر صیب وچې شونډې او ډډ اواز واورېد، نو د ډېرې حیا نه به یې د ډاکټر صیب له هرې خبرې وروسته ویل صحیح ده درسته ده پوه شوم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه سپړه په (22) لکه افغانۍ

د کوچني اختر لومړۍ او که دویمه ورځ وه. خدای مې دې غاړه نه بندوي د حاجي لالا سره یوازې د مبارکۍ په نیت د منتظم کاکا کور ته ولاړم، هلته ناستو ګڼو مېلمنو په ورځني سیاست مجلس تود کړی و، هر یوه د سیاسي خاطراتو دیوانونه پرانستي وو او د انقلابي نادودو یو یو نکل یې ترې کاوه که څه هم د ټولو مېلمنو کیسې نکلونه او ترخې خاطرې د لیکلو وړ وې خو ماته تر ټولو د مزاري ځوان ډاکټر نوري غمجنه کیسه بیخي عجیبه ښکاره شوه، چې ویل یې \"چندی قبل از مزارشریف قصدی سفر کابل کردم به همین نیت از خانه به سوی اسټاه کابل در مزار شریف در یك موتر فلانکوچ شیشتم و به سوی کابل روان شدیم پس از سه چهار ساعت از پلخمری هم گذر کردیم نزدیك همینچا از سوی تفنګداران موتری ماتوقف شد، یکی از تفنګدارن مرا اشاره کرد و گفت این جا بیا من هم موتر را ترك کرده زود نزدیکش رفتم، گفت از کجا استی؟ گفتم از مزار شریف گفت بیا دورغ نه گو من تورا میشناسم اوغان یی من به خاطر پاکی این اتهام به قسم و قران خوردن پرداختم خلص این که پس از بسیار قسم عذر و زاری او از صرحت لهجه ام یعقین کرد و دوباره به موتر برگشتم، به شخص همجوارم امد و گفت سوی انشتانم ببین، میشناسی دردستم چیست؟ شخص همجوارم نا چار جواب داد بلی صیب این شبش است؟ گفت می فهمی بچیم بی خرچ شدیم این را میفروشم به گو چند میخری؟ رفیقم هیچ نه گفت. پس از سکوت کمتر به لهجه دهشتناك گفت کر کونی، باه کی می گویم؟
پس شبش را دست به دست تسلیمش کرد و گفت این که تو از خود هستی خیر است فقط دولك بتی؟!

چاره نه بود مجبور شد دولك افغانی را برایش حساب کد توفنګدار از موتر پاین شد و عاجل باز به موتر برگشت گفت وطن دار خفه نه شو امانت ام را بتی به این قیمت نه می فروشم بسیار تاوانی می شوم اشبش دلیر که از ایام کثیر با تفنګدار کورسنه بود از موقع حساب کردن پول استفاده عظیمی کرده و فرارنموده بود از وحشت و دهشت اینها همه مسافرین خاموش و ازحرف گفتن حق عاجز بودند .

رفیقم ناچار بود و نه می فهمید که با این تاجر بزرگ ملی چه نوع معامله کند؟ در همین مصیبت بود که تفنګدار باز صدا کرد، باکی گفتم من باتو سودا نه می کنم ینه پولترا بگی و امانتم را بتی؟!
ما و دیران این سو و آن سو می دیدیم اگر اشپش غضب زده پیدا شود که باز گفت یا امانتم و یا بیست لك افغانی توانش را پتی و اګر نیست خونت را قرت میکنم؟

تفنګ را از سر شانه اش پاین کرد و مرمیهاش را زیر کرد. مسافرین وار خطا شدند از ترس و بیم به رفیقم شور و فغان کرد و گفتند هر چه که اینها می گوید درست است شما ملامت استید مال و یا قیمت اش را تسلیم کنید. رفیقم چون جوان زیبا بود خاطر حیات جانش کمك کردیم و مبلغ مذکور را پرداختم .

1376سلواغه 20

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

کیڼ لاس

له ډېرې مودې راهیسې مې د کابل لیدل پر زړه ارمان و کله چې په خلکو په ښکلا یادوه ما به من من غوښې اخستې او ویل به مې خدایه شکر چې زمونږ د وطن ناوې هم دومره ښکلې ده، چې اغیارو ته هم په کې د خو ځای نه ښکاري او ستایې. په ښکاره که څه هم له ډېرې خوښۍ په جامو کې نه ځاییدم، خو د زړه وزرې به مې د پتنګ په څېر د مینې او عشق پر بلو ډېوو سوځېدې او د هوس هم دا یوه لمبه پرې تېرېده چې کابل ووینم او ذهن به مې د نالیدلي لیلا رنګارنګ ښکلي تصویرونه د سترګو په اینو کې انځورول او هره شپه به د خیال پر وزرو له مېوو نه په ډکو شنو باغونو، تازه چمنونو، تر شنو شنو ونو لاندې په پاکو او ارتو جادو کې د لوړو دنګو او

زړو وړونکیو ودانیو تر څنګ د داسې یو جنتي ښار په زړه کې ګرځېدم، چې له څلورو خوا وو سپینو او شنو لمنو غرونو په خپلې غېږېکې نیولې و د نسیم په خوږو نغمو به یې للو کاوه او هره شېبه یې پرې ګلورینې وږمې اورولې، له مانه به ځینې وخت په دغه نا اشنا خوندونو کې ځان ورك شو، واه واه به مې کړل له ډېرې خوښۍ نه به مې سر وښوراوه چې راویښ به شوم سترګې به مې وموښلې او په غټو غټو به مې ګرد چاپېره وکتل داسې تیاره به خوره وه چې سترګه په سترګه نه ښکاریده سړه سمخه به وه، یوازې له ګرونج نه به مې د موږکانو د پښو ښکالو او دکیررو شپېلي اورېدل چې د غنمو له ګوډې او د ډوډیو له سوزې تاوېده راتاوېده. چینچو به هم د ماشو غوندې ځانونه ناسو به نه ګڼل او له پورته ډاګو به یې تر کهار ایسته زما عادت وماته بیا تر سهاره خوب نه راته او تر ملا بانګه به مې سوچونه جنګول دا ځلې مې پرېکړه وکړه چې تر څو پورې به د خیال پر وزرو د خیالي باغچو ننداري کوم. اوس خو زمونږ سپېڅلی ارمان پوره شو د خدای شکر الحمد الله شریعت نافذ دی او اوس خو څه مانع هم نشته نن چې جنتي کابل نه ګورم نو... په ټینګ عزم مې دا ځل د کابل د لیدو هوډ وکړ له کوره را بهر شوم او د موټرو تمځي ته مې ځان ورساوه، شور و زوږ و ګڼې موټرې د سورلیو په انتظار لیکه نوبت ته ولاړې وې دوه درې ګادي زما په مخکې ډك شول او لاړل خو ما د خپل عادت له مخې هغو ته ځکه زړه ښه نه کړ، چې زاړه او بېخونده ښکارېدل. د څلورم ګادي په تازه رنګ شویو ټیمانو مې هسې سترګې خوږې شوې ورپورته شوم او پر وروستي سیټ کښېناستم، ګاډی ډك شو او د کابل لار یې ونیوه پر ټوله لاره د سړك تر څنګ او ورسره د غرونو په لمنو او څوکو کې ځای پر ځای د پخوانیو ځواکونو غښتلې او پیاوړې پوستې او پرې ولاړ ټانکونه له ورایه ښکاره کېدل د سرو جنډو پر ځای پرې له برم او ویاړه ډکې شنې لوړې جنډې رپېدلې له ننګرهاره تر کابله ګام په ګام د سړك په دواړو خواوو کې پرتو سویو او ویجاړو شویو اثارو د مومن ولس د مېړانې او سرښندې ګواهي ورکوله موږ د هره شي ننداري په سړه سینه او پوره غور ځکه کولې چې زمونږ د موټر لړمون سوری و د جنازې د موټر په څېر ورو روان و او پر دې سربېره دوه درې ځایه وران هم شو. خو څه مو کړې وای له خپله بخته مو انګېرله چې په رڼا ورځ یې د موټر په رنګ شوي څرمن تېر ایستي وو .

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

موټر خو نه و روغه کښتۍ وه لکه پر اوبو چې روانه وي ټول حواص خواص د هیلۍ وو د اوبو ځاځکی چې به تر سترګو شو استاد به ورو پر بریك پښه کېښووده لنډه دا چې شپږه پر شپږه به یې په مخ اوبه ورشیندلې او جل وهلې تنده به یې ورماتوله. له هر ځل ودرېدو سره به د استاد او د سورلیو تر منځ ناندرۍ وې خوزه بې پروا وم او سترګې مې له تېر وخت نه په پاتې آثارو کې ښخې وې ورسره به مې د هجرت ترخې او ستوزمنې شپېې هم سترګو ته ودرېدې په حیرت او تعجب مې سوېو روسي ګاډو او ټانکونو ته کتل له دې شپېو مخ کې په ټول عمر کې په ما د خوښیو داسې خوږې شپې نه وې راغلې په سترګو کې مې له ډېرې خوښۍ اوښکو موجونه وهل او د خدای شکرونه به مې ادا کول او د ځنګ ملګري ته به مې د لمانځه، اوداسه، زېرې او هجرت فضایل په دې نیت بیانول چې ما ویل که خدای وکړي او زما خبرې پرې تاثیر وکړي، خدای به په ثواب کې ما هم ورسره شریك کړي ما ورته په ډېر اخلاص او مینې د یو صحابي(رض) کیسه پیل کړې وه نیمه شوې لا نه وه چې موټر بیا ودرېد او یو تن د اوږدو څڼو او ګڼې زېرې ښکلی ځلموټکی موټر ته راوخوت په لوړ آواز یې وویل: السلام علیکم په خیر راغلئ، ستړي مه شئ، که خپه کېږئ نه یوه پوښتنه کوم خو رښتیا به وایې مونږ ټول لاغلي وو چې هغه بیا خوله ډېره پسته کړه او ویې ویل چا چې د نن سهار لمونځ کړی وي چپ لاس دې پورته کړي د موټر زیاتره سورلیو لاسونه پورته کړل خدای مې دې غاړه نه بندوي که له چا نه په دې سهار قضا شوی هم و خو د دې خوښۍ له امله چې په ملك کې د لومړي ځل لپاره د لمانځه د کولو پوښتنه په جهر کېدله، ټولو لاسونه پورته نیولي وو. هغه په لنډه شپېه کې ټول تر سترګو تېر کړل او بیا یې په ډېر مات مخ وویل کاکا جانه !

ته دغه او هغه او... که تکلیف نه وي د لږې شپېې لپاره راښکته شئ وېرېږئ مه هېڅ خبره نشته فقط زمونږ ملګري یو څو خبرې درسره کوي د سورلیو شور زوږ شو، یوه شېبه په منځ کې تېره شوه په دې کې ما له وروستي سیټ څخه غږ کړ: ځئ چې ورشو، خیر دی څه پروا کوي زما په دې خبرو سره یو یو په کوزېدو شو تر ټولو وروستی زلموټکی راکښوت، د موټر دروازه یې په ګرز سره جوخته کړه لاندینو ملګرو یې د ټوپکو خولې نابېره موږ ته نېغې کړې پر ماشوو یې ګوتې ایښې وې او وار خطا لګیا وو هله قطار شئ ، لیکه ودرېږئ، یو یو ځئ تالاشي ورکوئ او موټر ته خېږئ، د خبرو شان نه و د ټوپکو زور و هر څه یې چې ویل مونږ منل زلموټکی له دروازې سره ولاړ و مونږ یو یو په وار ورتلو هغه فقط کېڼ لاسونه کتل او ساعتونه یې ترې خلاصول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get More e-books from www.ketabton.com

Ketabton.com - Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library